

Illegale stoffer

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Ola Ekholm
Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Sofie Rossen Møller
Michael Davidsen
Anne Illemann Christensen

Illegale stoffer

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Ola Ekholm
Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Sofie Rossen Møller
Michael Davidsen
Anne Illemann Christensen

Internt review: Janne Tolstrup

Copyright © 2023
Statens Institut for Folkesundhed,
SDU

Uddrag, herunder figurer og tabeller,
er tilladt mod tydelig gengivelse.

Elektronisk udgave: ISBN 978-87-7899-631-2

Statens Institut for Folkesundhed, SDU
Studivstræde 6
1455 København K
www.sdu.dk/sif

Rapporten kan downloades fra
www.sdu.dk/sif

Illegale stoffer

Formålet med denne rapport er at belyse brugen af illegale stoffer på baggrund af selvrappede oplysninger fra en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse i den voksne danske befolkning i alderen 16-64 år eller derover (Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen, SUSY). Dette er én ud af en række temarapporter på baggrund af samme undersøgelse.

I denne temarapport er opgørelserne afgrænset til aldersgruppen 16-64 år, da brugen af illegale stoffer er yderst begrænset blandt personer på 65 år eller derover.

Baggrund

Illegale stoffer er en betegnelse, der typisk dækker over euforiserende stoffer, såsom hash, amfetamin, kokain samt andre lignende stoffer, der kan have en euforiserende virkning (1). Debut med illegale stoffer sker typisk i ungdomsårene, som for mange er en periode i livet, hvor der eksperimenteres med adfærd og livsstil. Den eksperimenterende brug er højest i aldersgruppen 16-19 år, mens kun få har deres debut efter 20-årsalderen, og langt de fleste fortsætter ikke brugen efter ungdomsårene (2). Ser man på de illegale stoffer enkeltvis, er hash det hyppigst anvendte, både generelt set i befolkningen og blandt unge, og stort set alle, der har prøvet andre stoffer end hash, har også prøvet hash (3).

Unge, der eksperimenterer med stoffer, udgør en særlig risikogruppe, blandt andet på grund af risikoen for akutte, helbredsmæssige konsekvenser i en livsperiode, hvor specielt hjernen er ekstra modtagelig og sårbar over for toksiske påvirkninger (4). Desuden øger den eksperimenterende brug i ungdomsårene risikoen for varige sundhedsmæssige og sociale konsekvenser, herunder udvikling af misbrug og afhængighed (5).

Der er i litteraturen identificeret en række faktorer, der henholdsvis beskytter mod eller øger risikoen for udvikling af stofmisbrug hos unge (1). De beskyttende faktorer omfatter blandt andet trivsel og mental sundhed, stærke relationer til forældre eller andre voksne, familie og venners negative opfattelse af stoffer og stofbrug samt fastholdelse i job eller uddannelse. Modsat omfatter risikofaktorer for udvikling af stofmisbrug hos unge mistrivsel og dårlig mental sundhed, belastende opvækstvilkår og livsbegivenheder, psykiske lidelser, stofbrug eller -afhængighed blandt familie og venner samt tidlig alkoholdebut, et højt alkoholforbrug og tobaksrygning.

Blandt de mest alvorlige, akutte helbredsmæssige konsekvenser af brug af illegale stoffer er forgiftninger, ulykker og dødsfald (1). Brugen øger endvidere risikoen for vold, kriminalitet, uønsket sex, infektioner og andre smitsomme sygdomme efter injektion, såsom hepatitis og HIV, samt udvikling af stofmisbrug og egentlig afhængighed (1, 3). Studier har desuden dokumenteret en klar sammenhæng mellem brug af illegale stoffer og psykiske lidelser, såsom angst, depression og personlighedsforstyrrelser (1, 6). Personer, der har et stofmisbrug, udgør en marginaliseret gruppe i samfundet, både i forhold til sociale, økonomiske og bolig-mæssige forhold samt i forhold til manglende

arbejdsmarkedstilknytning, manglende uddannelse og brudte familierelationer (7, 8), hvilket yderligere kan påvirke den generelle helbredstilstand.

Det årlige antal narkotikarelaterede dødsfald i Danmark ligger ifølge Rigspolitiets seneste opgørelser fra 2021 på 247 dødsfald, som hovedsageligt skyldes forgiftning som følge af et blandingsmisbrug med gennemsnitligt fire til fem stoffer i blodet på tidspunktet for dødsfaldet (9). Antallet har de senere år ligget stabilt på omkring 250 dødsfald årligt. I 2021 blev der registreret i alt 3.677 forgiftninger med illegale stoffer på landets skadestuer, hvilket er på niveau med antallet i 2020. I 2020 og 2021 er 27-28 % af disse forgiftninger forekommet blandt unge under 25 år. Det årlige antal psykiatriske hospitalskontakter som følge af stofmisbrug har ligget relativt stabilt de seneste 10 år med omkring 3.000 og 7.300 årlige kontakter med henholdsvis en stofrelateret aktions- eller bidiagnose (9).

Der findes ingen skarp grænse for, hvornår brugen af stoffer bliver problematisk eller udvikler sig til et egentligt misbrug eller afhængighed. Ifølge Socialstyrelsen kan stofmisbrugsproblematikker dog bredt defineres som et forbrug, som medfører sociale, psykiske eller fysiske problemer (10). Det er således konsekvenserne af brugen af stoffer – og ikke stoffet eller brugen i sig selv – som afgør, om der er tale om en misbrugsproblematik.

Set fra et sundhedsmæssigt perspektiv kan det imidlertid være relevant at skelne mellem forskellige forbrugsmønstre. Sundhedsstyrelsen anvender følgende beskrivelse af forskellige forbrugsmønstre (1):

- *Eksperimenterende brug*: Sjældent eller kortvarigt brug af stoffer. Det eksperimenterende brug kan glide over i en regelmæssig brug.
- *Regelmæssig brug*: Gentagende og længerevarende brug af stoffer. Det regelmæssige stofbrug kan glide over i et decideret stofmisbrug og/eller afhængighed.
- *Misbrug*: Vedvarende og skadelig brug. Skaderne vedrører brugerens psykiske og fysiske tilstand samt sociale relationer.
- *Afhængighed*: Man er afhængig af et stof, når mindst tre ud af seks af WHO's kriterier for afhængighed er opfyldt. Kriterierne er:

- 1) Craving (tvangsmæssigt ønske om stofbrug)
- 2) Kontroltab
- 3) Fysiske abstinenser
- 4) Toleranceudvikling
- 5) Mindsket interesse for andre aktiviteter eller et stort forbrug af tid på at skaffe stoffer
- 6) Fortsat stofbrug på trods af kendskab til de skadelige følger

Metode

I denne rapport belyses befolkningens brug af illegale stoffer på baggrund af en række standardiserede spørgsmål, som anbefales af Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (11). Spørgsmålene, der også indgik i SUSY-undersøgelserne i 2000, 2005, 2010, 2013 og 2017, omfatter brug af hash samt de såkaldt hårde stoffer kokain, amfetamin, ecstasy, psilocybinsvampe, heroin, LSD og andre lignende stoffer. I 2013, 2017 og 2021 blev der endvidere spurgt til brug af ketamin. For hvert stof er svarpersonerne blevet bedt om at angive, om de har brugt stoffet, og ved et bekræftende svar, om de har brugt stoffet henholdsvis inden for den seneste måned, inden for det seneste år eller tidligere. De svarpersoner, som angav, at de havde brugt hash inden for den seneste måned, blev efterfølgende spurgt om antallet af dage, de havde brugt hash i perioden. For en uddybende beskrivelse af materiale og metode for SUSY-2021, se (12). Udvalgte resultater fra SUSY-undersøgelsen 2021 er tidligere blevet publiceret af Sundhedsstyrelsen (2).

I 2021 blev der for første gang spurgt til brug af lattergas. Svarpersonerne blev bedt om at oplyse, om de har brugt lattergas, og ved et bekræftende svar, om de har brugt lattergas henholdsvis inden for den seneste måned, inden for det seneste år eller tidligere. Pr. 1. juli 2023 er det i Danmark ulovligt at sælge lattergaspatroner til beruselse eller at besidde lattergaspatroner på offentlige steder uden et anerkendelsesværdigt formål. Dog blev det allerede i 2015 ulovligt for diskoteker og barer at sælge lattergaspatroner til beruselse.

Resultaterne i denne rapport skal ses i lyset af, at data er indsamlet i en periode, hvor der i forbindelse med COVID-19-pandemien var indført en række midlertidige tiltag og restriktioner i Danmark. Eksempelvis var store dele af nattelivet, herunder barer og diskoteker, samt restauranter og caféer lukket i længere perioder i både 2020 og 2021. Endvidere har der været indført forsamlingsforbud, og elever og studerende var hjemsendt fra skoler og uddannelsesinstitutioner. Dette kan have påvirket resultaterne.

Brug af illegale stoffer

I tabel 1 ses det, at 44,0 % blandt mændene og 32,0 % blandt kvinderne i alderen 16-64 år angiver, at de nogensinde har brugt hash. Blandt mænd har 11,0 % nogensinde brugt henholdsvis kokain og amfetamin, mens de tilsvarende andele blandt kvinder er betydeligt mindre (henholdsvis 5,3 % og 4,9 %). Resultaterne om, hvorvidt man nogensinde har brugt forskellige former for illegale stoffer, skal dog fortolkes med en vis forsigtighed, da et studie har indikeret, at besvarelserne ikke nødvendigvis afspejler den reelle forekomst (især blandt de ældste aldersgrupper) (13). Det skal desuden bemærkes, at lattergas ikke indgår i gruppen af 'andre stoffer end ovenstående'.

Tabel 1. Brug af illegale stoffer blandt mænd og kvinder i alderen 16-64 år. 2021. Procent

	Inden for den seneste måned	Inden for det seneste år	Nogensinde
Mænd			
Hash	4,0	8,3	44,0
Kokain	0,7	2,2	11,0
Amfetamin	0,4	1,3	11,0
Psilocybinsvampe	0,1	0,9	6,2
Ecstasy	0,1	0,7	5,4
Andre stoffer end ovenstående	0,2	0,9	7,1
Kvinder			
Hash	1,8	4,3	32,0
Kokain	0,2	0,8	5,3
Amfetamin	0,1	0,2	4,9
Psilocybinsvampe	0,1	0,4	2,7
Ecstasy	0,1	0,4	2,6
Andre stoffer end ovenstående	0,2	0,3	2,8

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Tabel 2 viser udviklingen i brugen af illegale stoffer inden for det seneste år i perioden 2000 til 2021. Andelen, der har brugt hash inden for det seneste år, er nogenlunde stabil for både mænd og kvinder i perioden 2000 til 2010. Fra 2010 til 2013 ses en stigning, hvorefter andelen er uændret blandt begge køn frem mod 2017. I perioden 2017 til 2021 ses et fald blandt både mænd og kvinder. Andelen blandt mænd, der har brugt kokain inden for det seneste år, er steget fra 1,4 % i 2000 til 3,3 % i 2017, hvorefter der ses et fald mellem 2017 og 2021 (2,2 %). Blandt kvinder ses en mindre stigning i perioden (fra 0,5 % i 2000 til 1,0 % i 2017). I 2021 er andelen 0,8 %.

Tabel 2. Andel blandt 16-64-årige mænd og kvinder, der har brugt illegale stoffer inden for det seneste år. 2000-2021. Procent

	2000	2005	2010	2013	2017	2021
Mænd						
Hash	9,2	7,7	9,1	10,9	10,6	8,3
Kokain	1,4	2,0	2,3	2,0	3,3	2,2
Amfetamin	2,0	1,3	1,6	1,3	1,4	1,3
Psilocybinsvampe	1,0	0,5	0,6	0,5	0,4	0,9
Ecstasy	0,6	0,6	0,6	0,5	1,1	0,7
Andre stoffer end ovenstående	1,1	0,4	0,9	1,2	1,2	0,9
Kvinder						
Hash	4,0	3,9	4,4	6,1	5,7	4,3
Kokain	0,5	0,4	0,4	0,7	1,0	0,8
Amfetamin	0,6	0,4	0,4	0,5	0,5	0,2
Psilocybinsvampe	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4
Ecstasy	0,3	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4
Andre stoffer end ovenstående	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,3

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

I tabel 3 ses det, at 10,1 % blandt mændene og 5,9 % blandt kvinderne i alderen 16-34 år oplyser, at de nogensinde har brugt lattergas. Endvidere ses det, at andelen, der har brugt lattergas inden for det seneste år, er større blandt mænd (1,2 %) end blandt kvinder (0,6 %).

Tabel 3. Brug af lattergas blandt mænd og kvinder i alderen 16-34 år. 2021. Procent

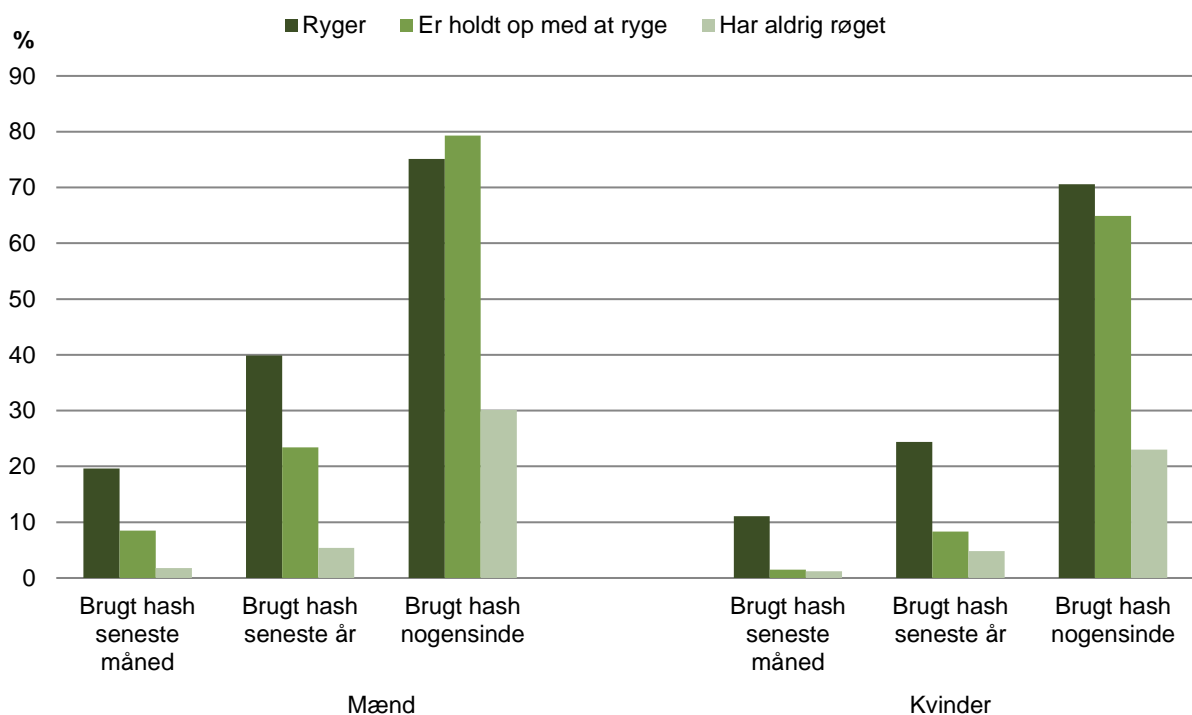
	Inden for det seneste år	Nogensinde
Mænd		
16-24 år	1,2	9,2
25-34 år	1,2	10,9
Alle mænd	1,2	10,1
Kvinder		
16-24 år	1,0	5,5
25-34 år	0,3	6,1
Alle kvinder	0,6	5,9

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

Rygevaner og brug af hash

Som nævnt indledningsvis er der en klar sammenhæng mellem unges rygevaner, alkoholvaner og brug af illegale stoffer. Det betyder ikke, at den ene type risikoadfærd er årsag til den anden, men hvis unge har en usund livsstil på ét område, så er der også sandsynlighed for, at de har det på andre områder (1). Figur 1 viser andelen blandt 16-34-årige mænd og kvinder, der har brugt hash henholdsvis inden for den seneste måned, det seneste år og nogensinde, opdelt på rygevaner. Både blandt mænd og kvinder ses en tydelig sammenhæng mellem rygevaner og brugen af hash. Blandt mænd, der ryger (dagligt eller lejlighedsvist), har 39,9 % brugt hash inden for det seneste år, mens det gælder for 5,4 % blandt mænd, der aldrig har røget. Tilsvarende for kvinder ses det, at blandt dem, der ryger, har 24,4 % brugt hash inden for det seneste år mod 4,8 % blandt kvinder, der aldrig har røget.

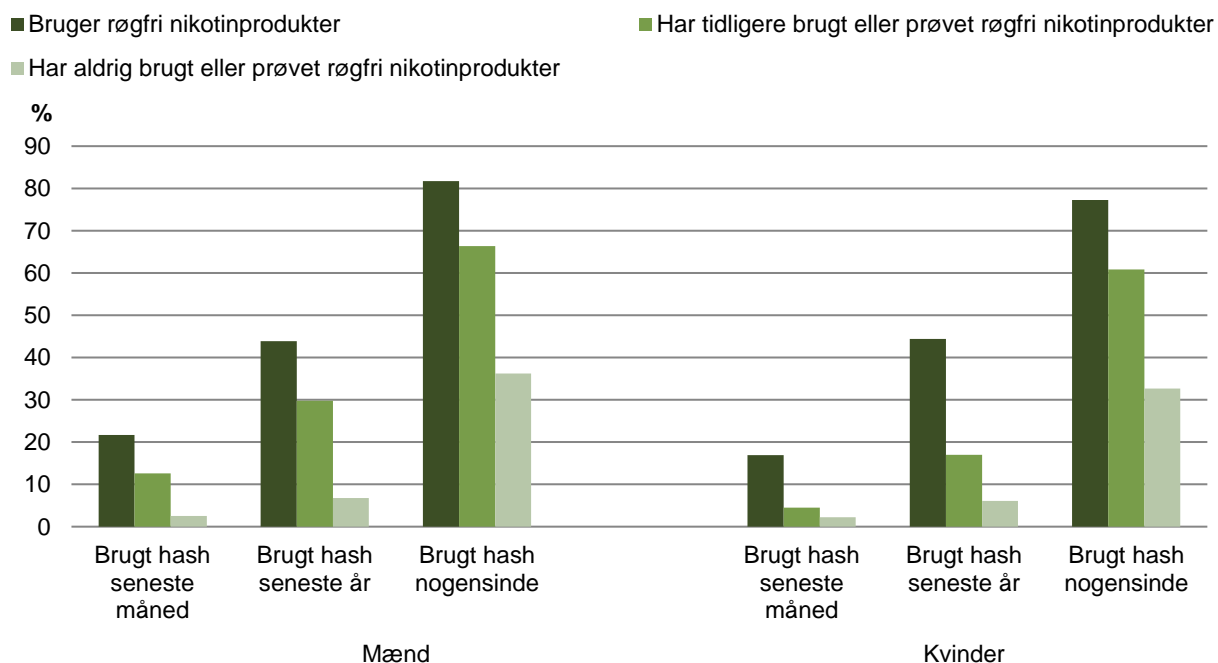
Figur 1. Andel blandt 16-34-årige mænd og kvinder, der har brugt hash henholdsvis inden for den seneste måned, det seneste år og nogensinde, opdelt på rygevaner. 2021. Procent

Brug af røgfri nikotinprodukter og hash

Figur 2 viser andelen blandt 16-34-årige mænd og kvinder, der har brugt hash henholdsvis inden for den seneste måned, det seneste år og nogensinde, opdelt på brug af røgfri nikotinprodukter. Både blandt mænd og kvinder ses der en tydelig sammenhæng mellem brug af røgfri nikotinprodukter og brugen af hash. Blandt mænd, der bruger røgfri nikotinprodukter (dagligt eller lejlighedsvist), har 43,9 % brugt hash inden for det seneste år, mens det gælder for 6,8 % blandt mænd, der aldrig har brugt eller prøvet røgfri nikotinprodukter. Tilsvarende for kvinder ses det, at blandt dem, der bruger røgfri nikotinprodukter, har 44,4 % brugt hash inden for det seneste år mod 6,1 % blandt kvinder, der aldrig har brugt eller prøvet røgfri nikotinprodukter.

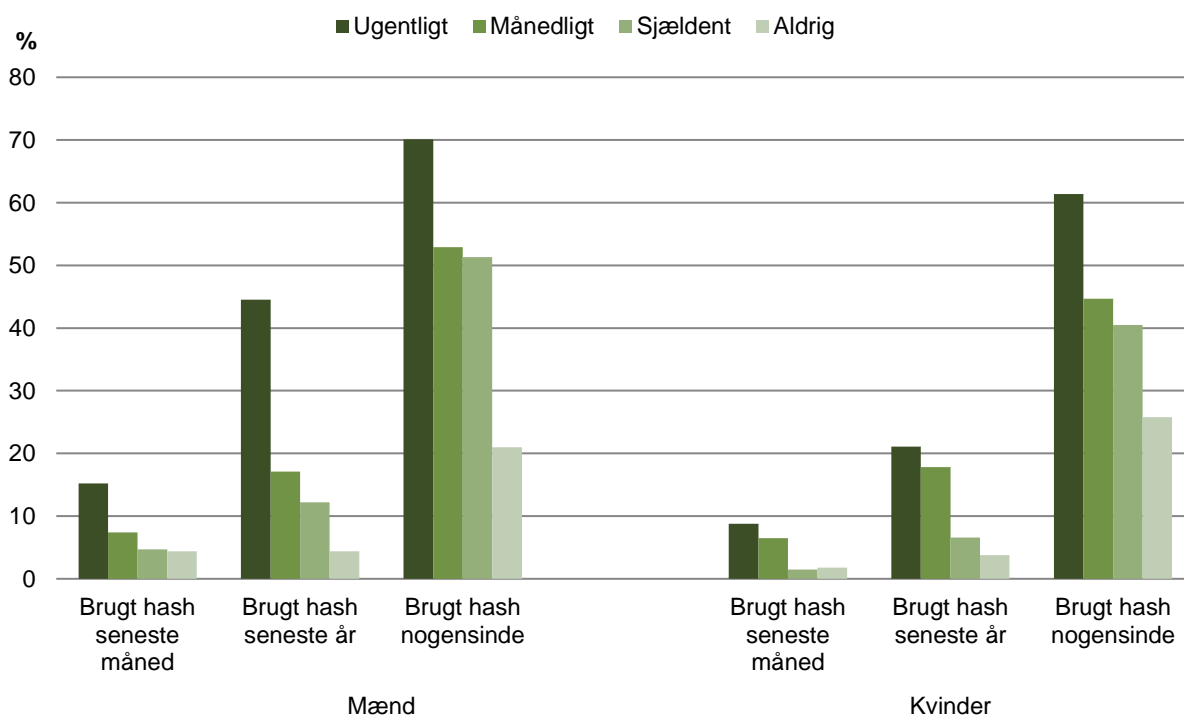
Figur 2. Andel blandt 16-34-årige mænd og kvinder, der har brugt hash henholdsvis inden for den seneste måned, det seneste år og nogensinde, opdelt på brug af røgfri nikotinprodukter. 2021. Procent

Binge-drinking og brug af hash

Figur 3 viser andelen blandt 16-34-årige mænd og kvinder, der har brugt hash henholdsvis inden for den seneste måned, det seneste år og nogensinde, opdelt på, hvor ofte man drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed (såkaldt binge-drinking). Både blandt mænd og kvinder ses der en tydelig sammenhæng mellem hyppigheden af at drikke fem eller flere genstande ved samme lejlighed og brugen af hash. Blandt mænd, der ugentligt drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed, har 44,5 % brugt hash inden for det seneste år, mens det gælder for 4,4 % blandt mænd, der aldrig drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed. Tilsvarende for kvinder ses det, at blandt dem, der ugentligt drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed, har 21,1 % brugt hash inden for det seneste år mod 3,8 % blandt kvinder, der aldrig drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed.

Figur 3. Andel blandt 16-34-årige mænd og kvinder, der har brugt hash henholdsvis inden for den seneste måned, det seneste år og nogensinde, opdelt på, hvor ofte man drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed. 2021. Procent

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021

I de følgende opslagstabeller- og figurer gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der:

- Har brugt hash inden for det seneste år
- Har brugt andre illegale stoffer end hash (hårde stoffer) inden for det seneste år

Tabel 4. Har brugt hash inden for det seneste år blandt 16-64-årige

		Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	Antal svarepersoner
År	2000	6,5	1,14	(0,98;1,33)	11.694
	2005	5,7	1,10	(0,93;1,30)	8.691
	2010	6,8	1,12	(0,96;1,30)	11.288
	2013	8,5	1,43	(1,23;1,67)	10.091
	2017	8,1	1,38	(1,18;1,61)	9.347
	2021	6,3	1		6.909
Mænd	16-24 år	18,8	5,88	(3,56;9,73)	416
	25-34 år	11,9	3,44	(1,99;5,94)	361
	35-44 år	6,2	1,69	(0,93;3,06)	436
	45-54 år	3,8	1		751
	55-64 år	2,6	0,68	(0,35;1,31)	925
	Alle mænd	8,3			2.889
Kvinder	16-24 år	12,0	8,52	(4,20;17,3)	599
	25-34 år	6,4	4,24	(2,03;8,87)	644
	35-44 år	1,8	1,16	(0,46;2,93)	655
	45-54 år	1,6	1		980
	55-64 år	0,9	0,57	(0,21;1,57)	1.142
	Alle kvinder	4,3			4.020
Uddannelse	Under uddannelse	11,7			671
	Grundskole	8,3	3,59	(1,74;7,40)	229
	Kort uddannelse	5,3	1,29	(0,78;2,11)	2.177
	Kort videregående uddannelse	3,4	0,86	(0,38;1,91)	559
	Mellemlang videregående uddannelse	4,3	1		1.653
	Lang videregående uddannelse	6,9	1,65	(1,03;2,64)	1.139
	Anden uddannelse	3,7	0,77	(0,25;2,42)	205
Erhvervs- mæssig stilling	Beskæftigede	4,3	1		4.870
	Arbejdsløse	5,9	1,81	(0,75;4,34)	199
	Førtidspensionister	5,9	3,28	(1,74;6,21)	334
	Andre uden for arbejdsmarkedet	10,4	3,15	(1,88;5,30)	503
Samlivsstatus	Gift	1,1	1		3.334
	Samlevende	7,6	4,76	(3,02;7,52)	1.328
	Enlig (separeret, skilt)	5,4	7,39	(4,00;13,7)	527
	Enlig (ugift)	13,2	7,12	(4,46;11,4)	1.661
Etnisk baggrund	Dansk	6,0	1		6.277
	Anden vestlig	10,0	1,85	(1,13;3,03)	277
	Ikke-vestlig	6,6	1,00	(0,61;1,64)	355
Region	Hovedstaden	8,4	1,50	(1,22;1,84)	2.211
	Sjælland	5,4	0,98	(0,72;1,33)	943
	Syddanmark	5,2	0,90	(0,68;1,18)	1.482
	Midtjylland	5,2	0,88	(0,68;1,15)	1.632
	Nordjylland	5,3	0,87	(0,60;1,25)	641

¹Justeret for køn og alder

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: I alt angiver 6,3 % af de 16-64-årige i 2021, at de har brugt hash inden for det seneste år. I alle aldersgrupper er andelen større blandt mænd end blandt kvinder. Blandt begge køn ses de største andele i de to yngste aldersgrupper, og andelen falder med stigende alder blandt både mænd og kvinder.

Uddannelse: Der ses ingen tydelig sammenhæng mellem højest fuldførte uddannelsesniveau og forekomsten af personer, der har brugt hash inden for det seneste år. Dog ses en relativt høj forekomst blandt personer med grundskole som højest fuldførte uddannelsesniveau samt blandt personer med en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af personer, der har brugt hash inden for det seneste år, er højere blandt førtidspensionister og andre uden for arbejdsmarkedet end blandt beskæftigede.

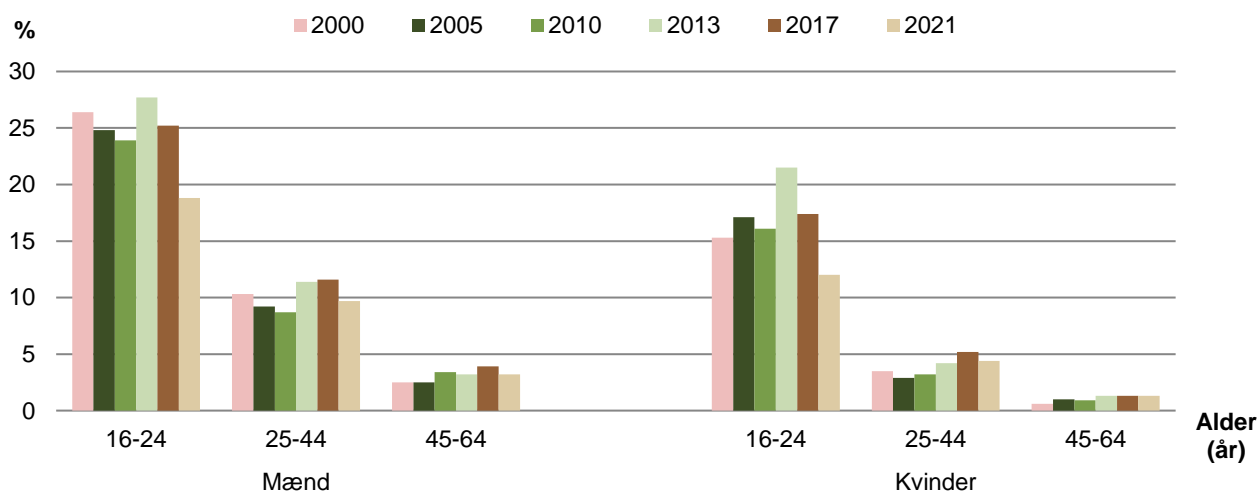
Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der har brugt hash inden for det seneste år, er markant lavere blandt gifte end blandt samlevende og enlige (separerede, skilte, ugifte).

Etnisk baggrund: Der er en højere forekomst af personer med anden vestlig baggrund, der oplyser, at de har brugt hash inden for det seneste år, sammenlignet med personer med dansk baggrund.

Region: I forhold til landsgennemsnittet (6,3 %) er der en højere forekomst af personer, der har brugt hash inden for det seneste år, i Region Hovedstaden (8,4 %).

Udvikling: I perioden 2000 til 2010 har andelen af personer, der har brugt hash inden for det seneste år, været nogenlunde konstant (figur 4). Fra 2010 til 2013 ses en stigning, hvorefter andelen er uændret mellem 2013 og 2017. I perioden 2017 til 2021 ses et fald på 1,8 procentpoint. Faldet fra 2017 til 2021 er særligt udtalt i aldersgruppen 16-24 år for begge køn.

Figur 4. Andel blandt 16-64-årige, der har brugt hash inden for det seneste år. 2000-2021. Procent

Tabel 5. Har brugt andre illegale stoffer end hash inden for det seneste år blandt 16-64-årige

		Procent	OR ¹	95 % sikkerheds- grænser	Antal svarepersoner
År	2000	2,4	1,14	(0,89;1,45)	11.502
	2005	1,7	0,90	(0,68;1,19)	8.610
	2010	2,0	0,88	(0,68;1,15)	11.217
	2013	2,1	0,91	(0,70;1,19)	9.832
	2017	2,9	1,31	(1,02;1,68)	9.340
	2021	2,3	1		7.378
Mænd	16-24 år	5,5	3,26	(1,53;6,94)	479
	25-34 år	6,6	3,97	(1,87;8,46)	425
	35-44 år	2,9	1,71	(0,75;3,90)	479
	45-54 år	1,7	1		788
	55-64 år	0,4	0,23	(0,07;0,74)	958
	Alle mænd	3,4			3.129
Kvinder	16-24 år	3,0	8,89	(1,97;40,0)	666
	25-34 år	2,7	7,96	(1,79;35,4)	704
	35-44 år	0,4	1,04	(0,17;6,45)	687
	45-54 år	0,3	1		1.017
	55-64 år	0,1	0,15	(0,01;1,62)	1.175
	Alle kvinder	1,3			4.249
Uddannelse	Under uddannelse	3,3			675
	Grundskole	4,9	4,07	(1,38;12,0)	233
	Kort uddannelse	2,3	1,34	(0,65;2,76)	2.186
	Kort videregående uddannelse	1,5	0,93	(0,31;2,79)	559
	Mellemlang videregående uddannelse	1,7	1		1.655
	Lang videregående uddannelse	3,6	1,28	(0,63;2,60)	1.142
	Anden uddannelse	0,5	0,32	(0,04;2,54)	209
Erhvervs- mæssig stilling	Beskæftigede	2,2	1		4.887
	Arbejdsløse	1,4	0,66	(0,15;2,94)	199
	Førtidspensionister	1,1	1,47	(0,43;5,05)	357
	Andre uden for arbejdsmarkedet	4,3	1,70	(0,71;4,08)	507
Samlivsstatus	Gift	0,5	1		3.505
	Samlevende	3,5	4,09	(2,11;7,95)	1.332
	Enlig (separeret, skilt)	1,1	3,82	(1,18;12,4)	556
	Enlig (ugift)	4,3	4,61	(2,36;9,02)	1.923
Etnisk baggrund	Dansk	2,2	1		6.654
	Anden vestlig	4,2	1,94	(0,96;3,92)	300
	Ikke-vestlig	2,4	0,93	(0,44;1,97)	424
Region	Hovedstaden	3,2	1,50	(1,09;2,07)	2.380
	Sjælland	2,1	1,07	(0,68;1,69)	995
	Syddanmark	2,2	1,09	(0,70;1,68)	1.576
	Midtjylland	1,5	0,70	(0,45;1,09)	1.744
	Nordjylland	1,8	0,82	(0,43;1,55)	683

¹Justeret for køn og alder

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: I alt oplyser 2,3 % af de 16-64-årige i 2021, at de har brugt andre illegale stoffer end hash (eksempelvis kokain, amfetamin, ecstasy, psilocybinsvampe, LSD og andre lignende hårde stoffer) inden for det seneste år. I alle aldersgrupper er andelen større blandt mænd end blandt kvinder. Blandt begge køn falder andelen overordnet set med stigende alder.

Uddannelse: Blandt personer med grundskole som højest gennemførte uddannelsesniveau er der en højere forekomst af personer, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år, end blandt personer med en mellemlang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Der ses ingen sammenhæng mellem erhvervsmæssig stilling og forekomsten af personer, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år.

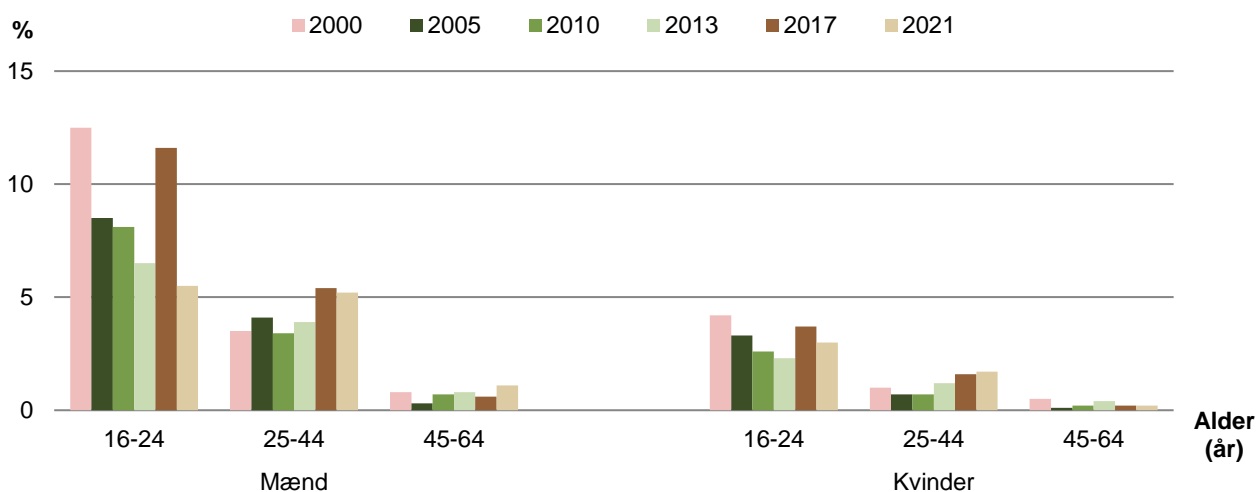
Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år, er lavere blandt gifte end blandt samlevende og enlige (separerede, skilte, ugifte).

Etnisk baggrund: Der er procentvist flest, som har brugt hårde stoffer inden for det seneste år, blandt personer med anden vestlig baggrund. Når der tages højde for køns- og aldersforskelle mellem de etniske grupper, ses der imidlertid ingen forskel i forekomsten af personer, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år.

Region: Sammenlignet med landsgennemsnittet (2,3 %) ses der en højere forekomst af personer, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år, i Region Hovedstaden (3,2 %).

Udvikling: Andelen, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år, har overordnet set været konstant fra 2000 til 2013, hvorefter der ses en stigning mellem 2013 og 2017 (figur 5). I perioden 2017 til 2021 ses et fald på 0,6 procentpoint. Det fremgår af figuren, at der blandt både mænd og kvinder i den yngste aldersgruppe er sket et fald i perioden 2000 til 2013, hvorefter der ses en stigning frem mod 2017 efterfulgt af et fald frem mod 2021. For både mænd og kvinder i aldersgruppen 25-44 år ses en let stigende tendens siden 2010, mens andelen stort set er uændret gennem hele perioden for mænd og kvinder i den ældste aldersgruppe (45-64 år).

Figur 5. Andel blandt 16-64-årige, der har brugt hårde stoffer inden for det seneste år. 2000-2021. Procent

Referencer

1. Sundhedsstyrelsen. Forebyggelsespakke – Stoffer. København: Sundhedsstyrelsen, 2018.
2. Sundhedsstyrelsen. Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen og blandt unge. Narkotikasituationen i Danmark – delrapport 1. København: Sundhedsstyrelsen, 2022.
3. Ekholm O, Juel K. National Sundhedsprofil Unge 2011. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, for Sundhedsstyrelsen, 2011.
4. Gray KM, Squeglia LM. Research review: What have we learned about adolescent substance use? *J Child Psychol Psychiatry*. 2019; 59: 618-27.
5. Sundhedsstyrelsen. Fakta om stoffer. Guide til sygdomsforebyggelse på sygehus og i almen praksis. København: Sundhedsstyrelsen, 2015.
6. Jané-Llopis E, Matytsina I. Mental health and alcohol, drugs and tobacco: A review of the comorbidity between mental disorders and the use of alcohol, tobacco and illicit drugs. *Drug Alcohol Rev*. 2006; 25: 515-36.
7. Benjaminsen L. Homelessness in a Scandinavian welfare state: The risk of shelter use in the Danish adult population. *Urban Stud*. 2016; 53: 2041-63.
8. Ahlmark N, Sørensen I, Davidsen M, Ekholm O. SUSY UDSAT 2017 – Sundhedsprofil for socialt udsatte i Danmark og udviklingen siden 2007. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, 2018.
9. Sundhedsstyrelsen. Sundhedsrelaterede konsekvenser. Narkotikasituationen i Danmark – delrapport 4. København: Sundhedsstyrelsen, 2022.
10. Socialstyrelsen. Nationale retningslinjer for social stofmisbrugsbehandling. Odense: Socialstyrelsen, 2020.
11. Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug. Handbook for surveys on drug use among the general population. EMCDDA project CT.99.EP.08.B, Lisbon: EMCDDA, 2002.
12. Jensen HAR, Møller SR, Davidsen M, Christensen AI, Ekholm O. Materiale og metode. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2021. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, 2022.
13. Jensen HAR, Karjalainen K, Juel K, Ekholm O. Consistency in adults' self-reported lifetime use of illicit drugs: A follow-up study over 13 years. *J Stud Alcohol Drugs*. 2018; 79: 490-94.